

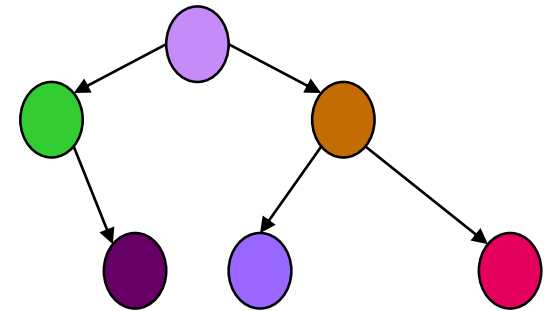
Fák, bináris fák

Bináris fa

A fa (bináris fa) rekurzív adatszerkezet:

$$\text{BinFa} := \begin{cases} \text{ÜresFa} \\ \text{Rekord}(\text{Elem}, \text{BinFa}, \text{BinFa}) \end{cases}$$
$$\text{Fa} := \begin{cases} \text{ÜresFa} \\ \text{Rekord}(\text{Elem}, \text{Fá}^k) \end{cases}$$

Bináris fa

A fa (bináris fa) rekurzív adatszerkezet ábrázolása:

Típus TBinfa=**Rekord**

(elem: TElem

bal, jobb: TBinfa)

Típus TFa=**Rekord**

(elem: TElem

ágak: **Sorozat** (TFa))

A fa elemek sokasága, ezért szükség lesz:

- kezdő- (gyökér) elemre
- aktuális elemre

Bináris fa – dinamikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

Üres: Binfa

üres? (Binfa) : Logikai

egyeleműfa (Elem) : Binfa

Balrailleszt (Binfa, Binfa) : $\text{Binfa} \cup \{\text{NemDef}\}$

előfeltétel: Binfa nem üres, a bal része üres

Jobbrailleszt (Binfa, Binfa) : $\text{Binfa} \cup \{\text{NemDef}\}$

előfeltétel: Binfa nem üres, a jobb része üres

gyökérelém (Binfa) : $\text{Elem} \cup \{\text{NemDef}\}$

előfeltétel: Binfa nem üres

Bináris fa – dinamikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

balgyerek (Binfa) : $\text{Binfa} \cup \{\text{Nemdef}\}$

előfeltétel: Binfa nem üres

jobbgyerek (Binfa) : $\text{Binfa} \cup \{\text{Nemdef}\}$

előfeltétel: Binfa nem üres

gyökérmódosít (Binfa, Elem) : $\text{Binfa} \cup \{\text{Nemdef}\}$

előfeltétel: Binfa nem üres

Bináris fa – dinamikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

Üres (bf) :

bf := sehova

Eljárás vége.

üres? (bf) :

üres? := bf = sehova

Függvény vége.

egyeleműfa (Elem) :

Lefoglal (bf, (Elem, sehova, sehova))

egyeleműfa := bf

Függvény vége.

Bináris fa – dinamikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

Balrailleszt (bf, rf) :

$bf \rightarrow bal := rf$

Eljárás vége.

Jobbrailleszt (bf, rf) :

$bf \rightarrow jobb := rf$

Eljárás vége.

gyökérelém (bf) :

$gyökérelém := bf \rightarrow elem$

Függvény vége.

Bináris fa – dinamikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

balgyerek (bf) :

balgyerek := bf -> bal

Függvény vége.

jobbgyerek (bf) :

jobbgyerek := bf -> jobb

Függvény vége.

Gyökérmódosít (bf, Elem) :

bf -> elem := Elem

Eljárás vége.

Bináris fa – statikus láncolás

Koncepció:

Típus TBinfa=**Rekord**

(gyökér, akt, szabad: 0..Max,
t: tömb(1..Max, TBinfaelem))

Tbinfaelem=**Rekord**

(elem: TElem, bal, jobb: 0..Max)

Bináris fa – statikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

Üres: Binfa

üres? (Binfa) : Logikai

Egyeleműfa (Elem) : Binfa

Balrailleszt (Binfa, Elem) : $\text{Binfa} \cup \{\text{NemDef}\}$

előfeltétel: Binfa aktuális eleme nem üres, a bal része üres

Jobbra illeszt (Binfa, Elem) : $\text{Binfa} \cup \{\text{NemDef}\}$

előfeltétel: Binfa aktuális eleme nem üres, a jobb része üres

Gyökérre (Binfa) : Binfa

Bináris fa – statikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

$\text{elem}(\text{Binfa}) : \text{Elem} \cup \{\text{NemDef}\}$

előfeltétel: Binfa aktuális eleme nem üres

$\text{Balra}(\text{Binfa}) : \text{Binfa} \cup \{\text{Nemdef}\}$

előfeltétel: Binfa aktuális eleme nem üres

$\text{Jobbra}(\text{Binfa}) : \text{Binfa} \cup \{\text{Nemdef}\}$

előfeltétel: Binfa aktuális eleme nem üres

$\text{Módosít}(\text{Binfa}, \text{Elem}) : \text{Binfa} \cup \{\text{Nemdef}\}$

előfeltétel: Binfa aktuális eleme nem üres

Bináris fa – statikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

Üres (bf) :

```
bf.gyökér:=0; bf.akt:=0; bf.szabad:=1
```

Eljárás vége.

üres? (bf) :

```
üres?:=bf.gyökér=0
```

Függvény vége.

Egyeleműfa (bf, Elem) :

```
bf.gyökér:=1; bf.akt:=1; bf.t(1):=(Elem, 0, 0)
```

Eljárás vége.

Gyökérre (bf) :

```
bf.akt:=bf.gyökér
```

Eljárás vége.

Bináris fa – statikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

Balrailleszt (bf, Elem) :

```
x:=bf.szabad; bf.akt:=x; bf.t(bf.akt).bal:=x  
bf.t(x):=(Elem, 0, 0); bf.szabad:=bf.szabad+1
```

Eljárás vége.

Jobbrailleszt (bf, Elem) :

```
x:=bf.szabad; bf.akt:=x; bf.t(bf.akt).jobb:= x  
bf.t(x):=(Elem, 0, 0); bf.szabad:=bf.szabad+1
```

Eljárás vége.

elem(bf) :

```
elem:=bf.t(bf.akt).elem
```

Függvény vége.

Bináris fa – statikus láncolás

A Bináris fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

Balra (bf) :

```
bf.akt:=bf.t (bf.akt) .bal
```

Függvény vége.

Jobbra (bf) :

```
bf.akt:=bf.t (bf.akt) .jobb
```

Függvény vége.

Módosít (bf, Elem) :

```
bf.t (bf.akt) .elem:=Elem
```

Eljárás vége.

Bináris fa – statikus láncolás

Módosítás: a bináris fa egyes elemei tartalmazhatják a fölöttük levő elem azonosítóját is.

Típus TBinfa=**Rekord**

(gyökér, akt: 0..Max,

t: tömb(1..Max, TBinfaelem))

Tbinfaelem=**Rekord**

(elem: TElem,

bal, jobb, szülő: 0..Max)

Bináris fa – dinamikus láncolás

Módosítás: a bináris fa egyes elemei tartalmazhatják a fölöttük levő elem azonosítóját is – dinamikus láncolással.

Típus TBinfa=**Rekord**

(gyökér, akt: TBinfaelem'Mutató)

TBinfaelem=**Rekord**

(elem: TElem,

bal, jobb, szülő: TBinfaelem'Mutató)

Bináris fa – új műveletek

Fa bejárások: Bal-közép-jobb (inorder)

BKJ (bf) :

Ha nem üres? (bf) akkor

BKJ (balgyerek (bf))

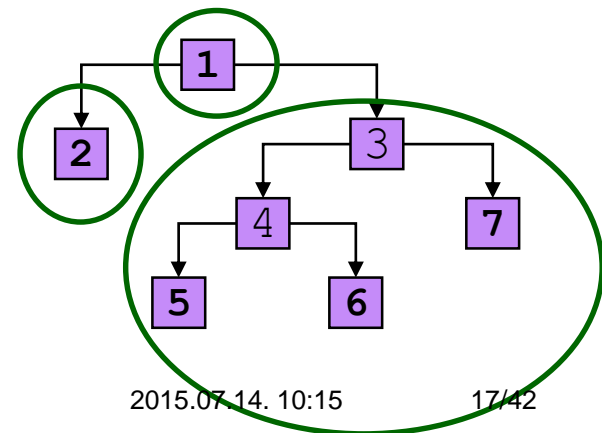
Ki: gyökérelém (bf)

BKJ (jobbgyerek (bf))

Elágazás vége

Eljárás vége.

Alkalmazás: rendezőfa

Bináris fa – új műveletek

Fa bejárások: Közép-bal-jobb (preorder)

KBJ (bf) :

Ha nem üres? (bf) akkor

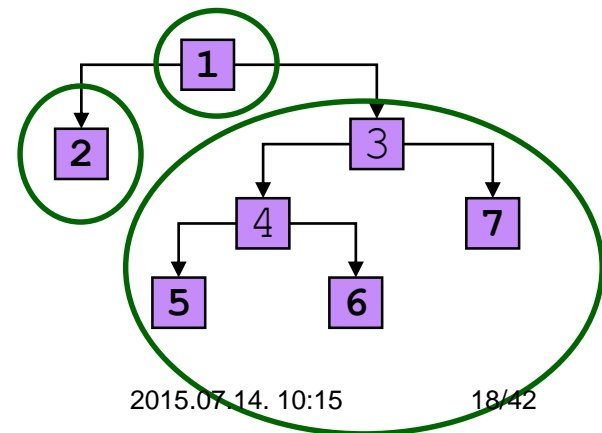
Ki: gyökérelem (bf)

KBJ (balgyerek (bf))

KBJ (jobbgyerek (bf))

Elágazás vége

Eljárás vége.

Bináris fa – új műveletek

Fa bejárások: Bal-jobb-közép (postorder)

BJK (bf) :

Ha nem üres? (bf) akkor

BJK (balgyerek (bf))

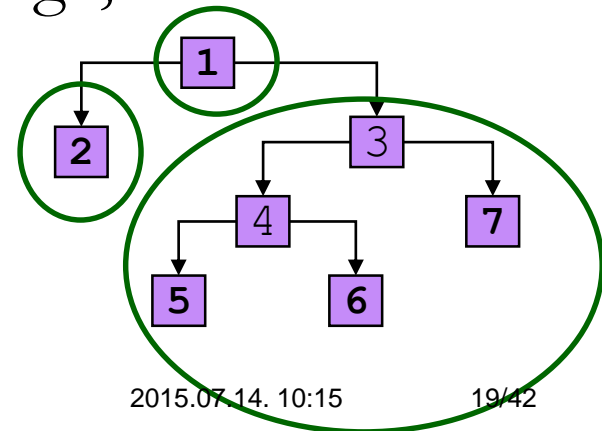
BJK (jobbgyerek (bf))

Ki: gyökérelem (bf)

Elágazás vége

Eljárás vége.

Alkalmazás: Fa törlése, elemszáma, magassága, ...

Bináris fa – új műveletek

Fa törlése (dinamikus láncolással)

Törlés (bf) :

Ha nem üres? (bf) akkor

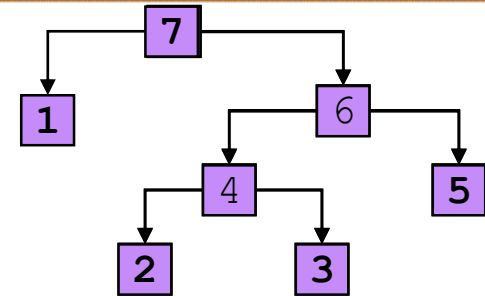
Törlés (balgyerek (bf))

Törlés (jobbgyerek (bf))

Gyökértörlés (bf)

Elágazás vége

Eljárás vége.

Gyökértörlés (bf) :

Felszabadít (bf) ; bf:=sehova

Eljárás vége.

Kereső- és rendezőfák

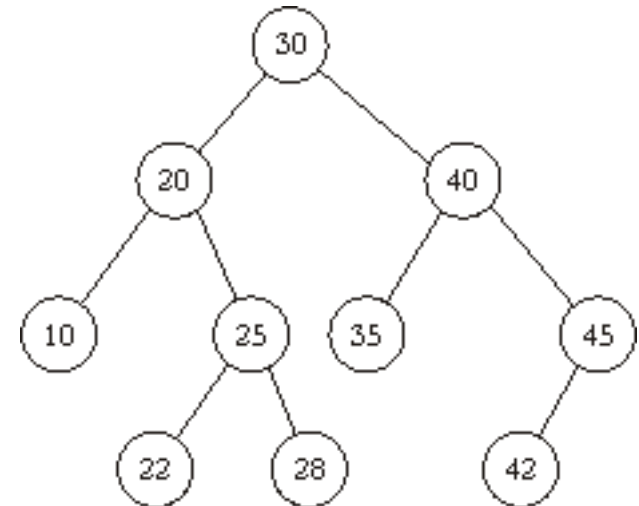

Közös tulajdonságok:

- A gyökérelem (vagy kulcsértéke) nagyobb vagy egyenlő minden tőle balra levő elemnél.
- A gyökérelem (vagy kulcsértéke) kisebb vagy egyenlő minden tőle jobbra levő elemnél.

Keresőfa specialitása:

- Nincs két azonos (kulcsú) elem.

Keresőfák

Keresés (k, kf) :

Elágazás

Üres? (kf) esetén $Keresés := kf$

$k < \text{gyökérelém}(kf) . \text{kulcs}$

esetén $Keresés := Keresés(k, \text{balgyerek}(kf))$

$k > \text{gyökérelém}(kf) . \text{kulcs}$

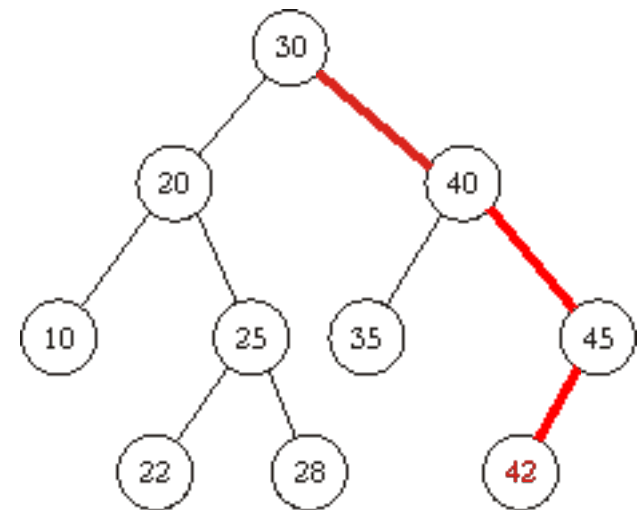
esetén $Keresés := Keresés(k, \text{jobbgyerek}(kf))$

$k = \text{gyökérelém}(kf) . \text{kulcs}$

esetén $Keresés := kf$

Elágazás vége

Függvény vége.

Keresőfák

Beillesztés (e, kf) :

Elágazás

Üres? (kf) esetén $kf := \text{egyeleműfa}(e)$

$e.\text{kulcs} < \text{gyökérelém}(kf) . \text{kulcs}$

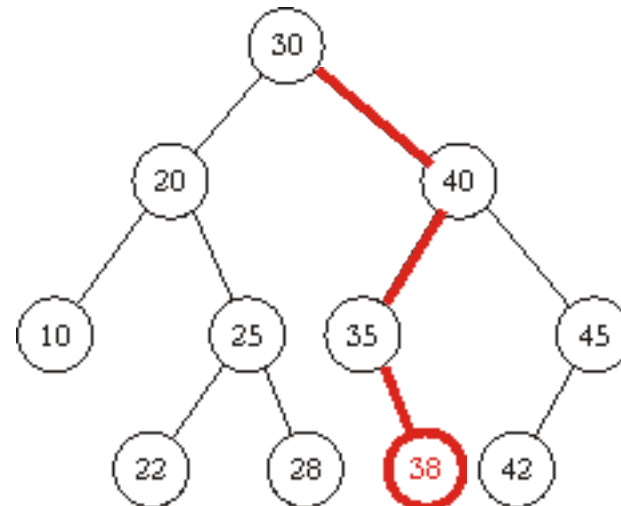
esetén $\text{Beillesztés}(e, \text{balgyerek}(kf))$

$e.\text{kulcs} > \text{gyökérelém}(kf) . \text{kulcs}$

esetén $\text{Beillesztés}(e, \text{jobbgyerek}(kf))$

Elágazás vége

Függvény vége.

Rendezőfák

Beillesztés (e, kf) :

Elágazás

Üres? (kf) esetén $kf := \text{egyeleműfa}(e)$

$e.\text{kulcs} \leq \text{gyökérelém}(kf) .\text{kulcs}$

esetén $\text{Beillesztés}(e, \text{balgyerek}(kf))$

$e.\text{kulcs} > \text{gyökérelém}(kf) .\text{kulcs}$

esetén $\text{Beillesztés}(e, \text{jobbgyerek}(kf))$

Elágazás vége

Függvény vége.

Bináris fák

Néhány speciális fa művelet:

elemszám(bf) :

Ha üres?(bf) akkor elemszám:=0

különben elemszám:=1+elemszám(balgyerek(bf)) +
elemszám(jobbgyerek(bf))

Függvény vége.

magasság(bf) :

Ha üres?(bf) akkor magasság:=0

különben magas:=1+max(magasság(balgyerek(bf)),
magasság(jobbgyerek(bf)))

Függvény vége.

Bináris fák

Néhány speciális fa művelet:

levélszám (bf) :

Ha üres? (bf) akkor levélszám := 0

különben ha üres (balgyerek (bf)) és
üres (jobbgyerek (bf))

akkor levélszám := 1

különben levélszám := levélszám (balgyerek (bf)) +
levélszám (jobbgyerek (bf))

Függvény vége.

Bináris fák

Leghosszabb út hossza (magasság számolásával):

$legh(bf, m)$:

Ha $\text{üres}(\text{balgyerek}(bf))$ és $\text{üres}(\text{jobbgyerek}(bf))$
akkor $m := 1$; $legh := 0$

különben $x := legh(\text{balgyerek}(bf), mx)$

$y := legh(\text{jobbgyerek}(bf), my)$

Ha $mx > my$ akkor $m := mx$ különben $m := my$

Ha $x < y$ akkor $z := y$ különben $z := x$

Ha $mx + my + 2 > z$ akkor $legh := mx + my + 2$

különben $legh := z$

Függvény vége.

Bináris fák

szélesség (bf, szint) :

Ha nem üres? (bf)

akkor $sz(szint) := sz(szint) + 1$

szélesség (balgyerek (bf), szint+1)

szélesség (jobbgyerek (bf), szint+1)

Eljárás vége.

széles (bf) :

szélesség (bf, 0); max:=0;

Ciklus i=1-től magas (fb) -ig

Ha $sz(i) > sz(max)$ akkor max:=i

Ciklus vége

Eljárás vége.

Nem bináris fák

A fa rekurzív adatszerkezet ábrázolása:

Típus TFa=**Rekord**

(elem: TElem

ágak: **Sorozat** (TFa))

Egy speciális változat (ágszám felső korláttal):

Típus TFa=**Rekord**

(elem: TElem

db: Egész

ág: **Tömb** (1..Max, TFa))

Nem bináris fák

A fa rekurzív adatszerkezet műveletei:

Üres : Fa

üres? (Fa) : Logikai

Egyeleműfa (Elem) : Fa

gyerekszám (Fa) : Egész

Beilleszt (Fa, Fa) : $Fa \cup \{NemDef\}$

Gyökérelem (Fa) : $Elem \cup \{NemDef\}$

Gyökérmódosít (Fa, Elem) : $Fa \cup \{NemDef\}$

Gyerek (Fa, Egész) : $Fa \cup \{NemDef\}$

Nem bináris fák

A fa műveletei megvalósítása dinamikus láncolással:

Üres (f) :

f := sehova

Eljárás vége.

üres? (f) :

üres? := (f = sehova)

Függvény vége.

Egyeleműfa (e) :

Lefoglal (f, (e, Üressorozat)); Egyeleműfa := f

Függvény vége.

Nem bináris fák

A fa műveletei megvalósítása dinamikus láncolással:

gyerekszám (f) :

gyerekszám := Elemszám (f → ágak)

Függvény vége.

Gyökérelém (f) :

Gyökérelém := f → elem

Függvény vége.

Gyökérmódosít (f, e) :

f → elem := e

Eljárás vége.

gyerekszám (f) :

gyerekszám := f → db

Függvény vége.

Nem bináris fák

Sorozattal ábrázolva:

Beilleszt (mire, mit) :

mire- $\rightarrow$ ágak := Végére (mire- $\rightarrow$ ágak, mit) *

Eljárás vége.

Gyerek (f, i) :

Ha $i \leq \text{ElemSzám}(f \rightarrow \text{ágak})$

akkor Gyerek := $f \rightarrow \text{ágak}(i)$

különben Gyerek := Üres

Függvény vége.

*: Elejére is lehet, ha a sorrend nem fontos!

Nem bináris fák

Tömbbel ábrázolva:

Beilleszt (mire, mit) :

mire $\rightarrow$ db := mire $\rightarrow$ db + 1

mire $\rightarrow$ ág (mire $\rightarrow$ db) := mit

Eljárás vége.

Gyerek (f, i) :

Ha $i \leq f \rightarrow$ db

akkor Gyerek := f $\rightarrow$ ág (i)

különben Gyerek := Üres

Függvény vége.

Nem bináris fák – alkalmazás

A fa elemszáma

elemszám(f) :

Ha üres?(f) akkor elemszám:=0

különben s:=1

Ciklus i=1-től f->db-ig

s:=s+elemszám(f->ág(i))

Ciklus vége

elemszám:=s

Függvény vége.

Nem bináris fák – alkalmazás

A fa magassága

magasság(f) :

Ha üres?(f) akkor magasság:=0

különben max:=0

Ciklus i=1-től f->db-ig

m:=magasság(f->ág(i))

Ha m>max akkor max:=m

Ciklus vége

magasság:=max+1

Függvény vége.

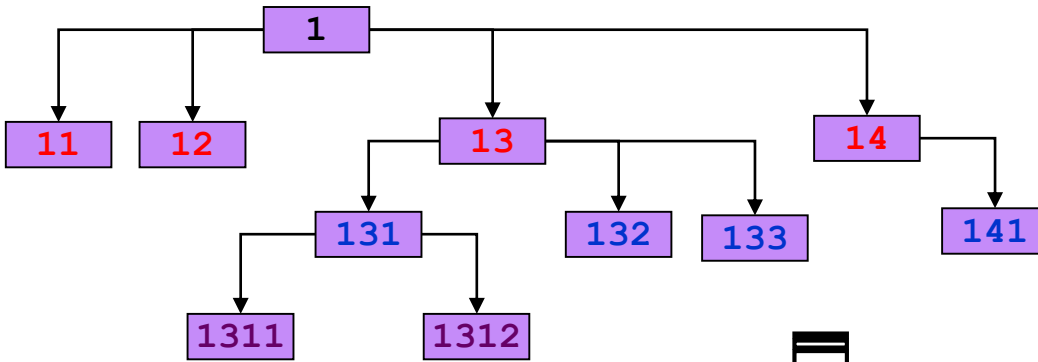

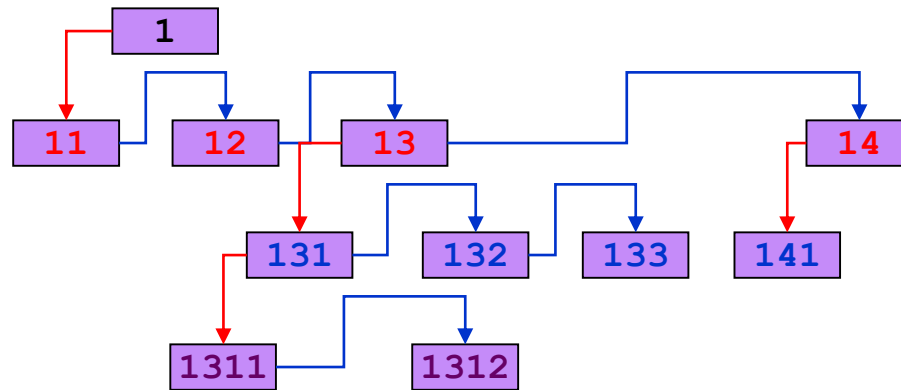
Nem bináris fák – binárisan

Bináris ábrázolás:

balra az 1. gyerek
jobbra a következő
testvér

Nem bináris fák – binárisan

Gyerek(f, i):

Ha $i=1$ akkor Gyerek:= $f \rightarrow$ bal

különben Gyerek:=Testvér($f \rightarrow$ bal, i)

Függvény vége.

Testvér(f, i):

Ha $i=2$ akkor Testvér:= $f \rightarrow$ jobb

különben Testvér:=Testvér($f \rightarrow$ jobb, $i-1$)

Függvény vége.

Nem bináris fák – binárisan

Elsőgyerek (f) :

Elsőgyerek := f -> bal

Függvény vége.

Következőgyerek (gy) :

Következőgyerek := gy -> jobb

Függvény vége.

Vanméggyerek (gy) :

Vanméggyerek := (gy -> jobb ≠ se hova)

Függvény vége.

Nem bináris fák – binárisan

Gyerek (f, i) :

gy := Elsőgyerek (f)

Ha $i=1$ akkor Gyerek := gy

különben Ciklus $j=2$ -től i -ig

gy := Következőgyerek (gy)

Ciklus vége

Gyerek := gy

Függvény vége.

Nem bináris fák – alkalmazás

A fa magassága

magasság(f) :

Ha üres?(f) akkor magasság:=0

különben gy:=elsőgyerek(f)

max:=magasság(gy)

Ciklus amíg van méggyerek(gy)

gy:=következőgyerek(gy)

m:=magasság(gy)

Ha m>max akkor max:=m

Ciklus vége

magasság:=max+1

Függvény vége.

Fák, bináris fák